

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної
філології

«1» серпня 2021 р.
(підпис) (ініціали, прізвище)
м. Запоріжжя
Україна

**ТЕОРІЯ МОВОЗНАВСТВА ТА ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ**

підготовки магістра
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізації / предметної спеціальності 035.041 «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська»
освітньо-професійна програма «Мова і література (англійська)»

Укладач : Козлова Т. О., д-р філол. наук, доцент, професор

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри англійської
філології та лінгводидактики
Протокол № 1 від “26” серпня 2021 р.
Завідувач кафедри англійської філології
та лінгводидактики

С. М. Єнікеєва
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету іноземної філології

Протокол № 1 від “31” серпня 2021 р.
Голова науково-методичної ради
факультету іноземної філології

О. А. Каніболоцька
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

О. В. Шинькова
(підпис) (ініціали, прізвище)

2021 рік

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА АНГЛІЙСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЛІНГВОДИДАКТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету іноземної філології

_____ (підпис) _____ (ініціали та прізвище)
« _____ » _____ 2022 _____

ТЕОРІЯ МОВОЗНАВСТВА ТА ІСТОРІЯ ЛІНГВІСТИЧНИХ ВЧЕНЬ
(назва навчальної дисципліни)
РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

підготовки магістра
очної (денної) та заочної (дистанційної) форм здобуття освіти
спеціальності 035 «Філологія»
спеціалізації / предметної спеціальності 035.041 «Германські мови та
літератури (переклад включно), перша – англійська» освітньо-професійна
програма «Мова і література (англійська)»

Укладач : Козлова Т. О., д-р філол. наук, доцент, професор

(ПІБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри англійської філології
та лінгводидактики
Протокол № 1 від “5” вересня 2022 р.
Завідувач кафедри англійської філології та
лінгводидактики

_____ С. М. Єнікєєва
(підпис) (ініціали, прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
факультету іноземної філології

Протокол № _____ від “ ” _____ 2022 р.
Голова науково-методичної ради
факультету іноземної філології

_____ О. А. Каніболоцька
(підпис) (ініціали, прізвище)

Погоджено
з навчально-методичним відділом

_____ (підпис) _____ (ініціали, прізвище)

2022 рік

1. Опис навчальної дисципліни

1	2	3	
Рівень вищої освіти	Нормативні показники для планування і розподілу дисципліни на змістові модулі	Характеристика навчальної дисципліни	
		очна (денна) форма здобуття освіти	заочна (дистанційна) форма здобуття освіти
магістерський	Кількість кредитів – 3	Обов’язкова	
		Цикл професійної підготовки освітньої програми	
	Загальна кількість годин – 90	Семестр:	
		3 -й	3 -й
	Змістових модулів – 4	Лекції	
		12 год.	4 год.
		Практичні	
	Кількість поточних контрольних заходів – 8	22 год.	6 год.
		Самостійна робота	
		56 год.	80 год.
Вид підсумкового семестрового контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни «Теорія мовознавства та історія лінгвістичних учень» є формування уявлень про мовознавство як систему наукових знань про мову й важливу гуманітарну галузь, поглиблення знань про історію та перспективи фундаментальних і прикладних досліджень мови. Навчальна дисципліна «Теорія мовознавства та історія лінгвістичних учень» орієнтована на розвиток компетенцій майбутнього дослідника у сфері філології та фахівця у галузі викладання іноземних мов. Дисципліна викладається українською мовою.

Основними **завданнями** викладання дисципліни «Теорія мовознавства й історія лінгвістичних учень» є:

— формування у студентів уявлень про місце мовознавства в системі інших філологічних дисциплін, об’єкт, предмет і методологію мовознавчого дослідження;

— ознайомлення з ключовими проблемами лінгвістичної історіографії, особливостями еволюції лінгвістичної думки, формування мовознавчих напрямків та шкіл; засвоєння відомостей про видатних зарубіжних і вітчизняних лінгвістів;

— поглиблення поняття про історичну послідовність теорії мови; методологію, методику й методи мовознавства; систему й структуру мови, знаковий характер її одиниць;

— систематизація знань про функціонування та розвиток мови, її зв’язки з суспільством, культурою, мисленням;

— розширення філологічної компетенції студентів, підвищення рівня їхньої професійної підготовки.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен набути таких результатів навчання (знання, уміння тощо) та компетентностей:

Заплановані робочою програмою результати навчання та компетентності	Методи і контрольні заходи
1	2
<p>ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, проведення досліджень та / або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p>	<p>Інтерактивні методи – лекція-діалог, проблемний виклад матеріалу, навчальна дискусія, проблемні ситуації; використання мультимедійних і комп'ютерних технологій;</p> <p>PPP-метод – робота з науковою літературою; демонстрація, презентація;</p> <p>технологія критичного мислення – аналіз, інтерпретація, оцінка, пояснення, умовиводи та саморегуляція; критичний аналіз літератури; аналіз і синтез; метод порівняння та аналогій; систематизація та класифікація</p> <p>Усне опитування (індивідуальне, фронтальне) на практичних заняттях. Поточне тестування. Оцінювання практичного виконання завдань. Заслуховування доповідей. Оцінювання відео та PowerPoint презентацій. Підсумкові модульні тести. Співбесіда на заліку.</p>
<p>ЗК-1 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p>	
<p>ЗК-3 Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.</p>	
<p>ЗК-4 Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.</p>	
<p>ЗК-8 Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p>	
<p>ЗК-11 Здатність проводити дослідження на належному рівні. розробляти проекти та управляти ними.</p>	
<p>ЗК-12 Здатність генерувати нові ідеї (креативність).</p>	
<p>ЗК-13 Здатність учитися впродовж життя й оволодівати сучасними знаннями.</p>	
<p>СК-1 Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних та літературознавчих напрямках і школах.</p>	
<p>СК-2 Здатність осмислювати літературу та лінгвістику як полісистему, розуміти еволюційний шлях розвитку вітчизняної та світової філології.</p>	
<p>СК-3 Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.</p>	
<p>СК-4 Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.</p>	
<p>СК-5 Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.</p>	
<p>СК-6 Здатність розвивати свій інтелектуальний і загальнокультурний рівень та кваліфіковано й коректно застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації для вирішення професійних завдань.</p>	
<p>СК-7 Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.</p>	

СК- 10	Здатність до гіпотетичного та інноваційного мислення, до генерування нових ідей.
СК-11	Здатність кваліфіковано проводити наукові дослідження в галузі філології.
СК-12	Уміння набувати нові знання, використовуючи сучасні інформаційно-освітні технології.
СК-16	Здатність діяти відповідно до етичних мотивів та чинного законодавства, з повагою до інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
ПРН-3	Застосовувати новітні методи ведення філологічних наукових досліджень, сучасні методики і технології, зокрема інформаційні, для успішного й ефективного здійснення професійної діяльності та забезпечення якості дослідження в конкретній філологічній галузі.
ПРН-4	Оцінювати й критично аналізувати соціально, особистісно та професійно значущі проблеми і пропонувати шляхи їх вирішення у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування, а також уміння долати психологічну інерцію при здійсненні філологічних наукових досліджень.
ПРН-7	Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці, літературознавстві, міжкультурній комунікації та педагогічних науках.
ПРН-8	Оцінювати історичні надбання та новітні досягнення різних напрямів і шкіл в лінгвістиці, літературознавстві, міжкультурній комунікації та педагогічних науках.
ПРН-9	Характеризувати теоретичні засади (концепції, категорії, принципи, основні поняття тощо) та прикладні аспекти обраної філологічної спеціалізації.
ПРН-11	Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його, обираючи доцільні методологічні принципи, оптимальні дослідницькі підходи й методи, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.
ПРН-12	Дотримуватися правил академічної доброчесності і бути обізнаним у положеннях щодо захисту прав інтелектуальної власності, у заходах запобігання плагіату та відповідальність за нього.
ПРН-13	Доступно й аргументовано пояснювати сутність конкретних філологічних питань, власну точку зору на них та її обґрунтування як фахівцем, так і широкому загалу, зокрема особам, які навчаються.
ПРН-15	Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.
ПРН-16	Використовувати, оновлювати та інтегрувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах

неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог, усвідомлюючи шляхи розвитку мовних явищ та закономірності мовної еволюції.	
ПРН-17 Організувати, здійснювати і презентувати дослідження та/або інноваційні розробки в конкретній філологічній галузі.	
ПРН-18 Практично використовувати та презентувати результати свого дослідження науковій спільноті в наукових публікаціях чи виступах на конференціях, круглих столах, семінарах тощо.	

Міждисциплінарні зв'язки. Дисципліна «Теорія мовознавства та історія лінгвістичних вчень» є логічним продовженням нормативних теоретичних курсів, освоєних на бакалаврському освітньому рівні і орієнтованих на фундаментальну, гуманітарну та спеціальну підготовку фахівців («Вступ до мовознавства», «Лексикологія першої іноземної мови», «Компаративістика», «Вступ до спеціальності», «Теоретична граматики першої іноземної мови», «Історія мови», «Стилістика»), а також гармонує з іншими дисциплінами, що вивчаються на магістерському освітньому рівні («Актуальні проблеми сучасної філології», «Академічне письмо») та з методично орієнтованими курсами («Сучасні технології у навчанні іноземних мов», «Методика викладання іноземної мови у вищій школі», «Лінгводидактика вищої школи»).

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Мовознавство в системі гуманітарних наук

Тема 1. Мовознавство як гуманітарна наука. Об'єкт, предмет, мета, завдання та термінологічний апарат мовознавства. Евристичність та історична спадкоємність мовознавства. Складові частини мовознавства: теорія мови, історія лінгвістичних учень, методи лінгвістичних досліджень. Зв'язки мовознавства з іншими галузями знань. Фундаментальне та прикладне мовознавство. Основні проблеми теоретичного мовознавства. Природа мови. Концепції визначення мови. Форма існування мови: мова, мовлення, мовленнєва діяльність. Знаковий характер мови. Мова як суспільне явище. Система і структура мови. Синтагматико-парадигматична модель мови. Співвідношення мови і мислення. Мовна динаміка, зміни і розвиток мови. Форма і зміст мови. Мовна типологія.

Тема 2. Методи дослідження мови та мовлення: описовий і порівняльний методи. Метод як система правил і прийомів вивчення мовних явищ. Методика – сукупність методів виконання дослідження. Методологія – учення про науковий метод пізнання. Загальнонаукові методи: індукція, дедукція, аналіз, синтез, спостереження, експеримент, моделювання. Огляд конкретних наукових (лінгвістичних) методів. Основні методи дослідження мови: описовий, порівняльно-історичний, зіставний (порівняльне, контрастивне та конфронтативне дослідження; етимологічний аналіз; реконструкція мови).

Тема 3. Методи дослідження мови та мовлення: структурний і міждисциплінарні методи. Основні методи дослідження мови: структурний (дистрибутивний аналіз, аналіз за безпосередніми складниками, трансформаційний аналіз, компонентний аналіз). Дослідні методи вивчення мови в синхронному та діяхронному вимірах. Міждисциплінарний характер сучасного мовознавства та методи дослідження. Соціолінгвістичні методи. Психолінгвістичні методи. Математичні методи. Використання комп'ютера в лінгвістичних дослідженнях. Концептуальний аналіз. Дискурс-аналіз.

Змістовий модуль 2. Лінгвістична історіографія

Тема 4. Лінгвістичні традиції та історіографія лінгвістики. Предмет, завдання і проблеми лінгвістичної історіографії. Загальна та конкретна лінгвістична історіографія. Основні поняття: лінгвістичний напрям, лінгвістична школа., наукова традиція, лінгвістична традиція, етап / період у розвитку лінгвістики. Чинники формування лінгвістичних традицій (мовна основа і взаємодія з іншими мовами; синхронія-діахронія; формування норми; вимоги до опису мови; обсяг дослідження мови). Періодизація лінгвістичних учень.

Тема 5. Лінгвістична історіографія. Реалізація завдань лінгвістичної історіографії. Поняття лінгвістичної традиції. Періодизація лінгвістичних учень: систематизація теорій мови та різноманіття підходів до її інтерпретації.

Змістовий модуль 3. Протолінгвістика та становлення лінгвістичних традицій

Тема 6. Становлення й розвиток лінгвістичних традицій. Головні лінгвістичні традиції. Чинники формування традицій. Антропоцентричний характер лінгвістичних традицій. Спільні характеристики та розбіжності в тлумаченнях лінгвістичних проблем. Антична лінгвістична традиція. Середньовічна лінгвістична традиція.

Тема 7. Античні теорії мови. Протолінгвістика: накопичення знань про мовні явища. Головні лінгвістичні традиції античності (спільне та відмінне; вплив на подальший розвиток мовознавства). Філософські проблеми мови. Проблеми граматики: Восьмикнижжя Паніні. Розвиток граматичних понять в Греції. Граматичні категорії. Стоїцизм: лектон та аномалії. Олександрійська школа про аналогії та аномалії. Розвиток граматичних понять в Римі. Розвиток лексикології та лексикографії. Етимологізація й систематизація слів.

Тема 8. Теорія мови в часи античності. Учення Лукреція про мову. Погляди Платона на правильність імен. Проблеми граматики в античній філософії. Проблеми семантики в працях Арістотеля. Учення Григорія Ниського та питання походження мовлення.

Тема 9. Становлення мовознавства як самостійної науки на засадах концепцій середньовіччя. Періодизація та загальна характеристика середньовічних концепцій мови. Занепад Античності та розквіт релігій – потужні стимули створення алфавітів. Види писемності. Практичний та теоретичний напрямки лінгвістичних учень. Схожі та відмінні ознаки античних та середньовічних концепцій мови. Проблеми філософії мови в концепціях теологів Середньовіччя. Герменевтика та екзегетика - дисципліни тлумачення текстів. Виникнення і розвиток нової лінгвістичної традиції: арабська мовознавча концепція. Середньовічна лексикографія. Середньовічна граматика. Проблеми мови в епоху Відродження.

Змістовий модуль 4. Мовознавство Нового часу

Тема 10. Порівняльно-історичне мовознавство та лінгвофілософські концепції мови (XVIII-XX ст.). Витоки порівняльно-історичного мовознавства. Основоположники: Ф. Бопп, Р. Раск, Я. Грімм, О. Востоков. Компаративні дослідження А. Шлейхера. *Лінгвофілософські концепції мови у XIX ст.* Філософія мови В. фон Гумбольдта: розуміння мови як діяльності; еволюція і прогрес в мові; вчення про антиномії; концепція внутрішньої форми. В. фон Гумбольдт як засновник теоретичного мовознавства. Натуралізм А. Шлейхера та організмична метафора мови. Психологічний напрям в мовознавстві. Психологія народів. Мова як психофізична діяльність людини. Філософія мови О.О. Потебні. Молодограматизм та пошуки нових підходів до мови протягом к. XIX-поч. XX ст. Лейпцизька, Московська та Казанська школи молодограматиків. Лінгвістичні дослідження І. Бодуена де Куртене: статика мови; вчення про фонему; типологічні дослідження. Школа «слів та речей». Теорія змішання

мов, двомовність, географічна безперервність мови та інші проблеми в працях Г. Шухардта. Механізм мовної експресії в естетичній філософії мови К. Фослера. Витоки, напрями та школи структурно- функціонального мовознавства: учення Ф. де Сосюра. Копенгагенська, Празька та Лондонська школи.

Тема 11. Розвиток структурної лінгвістики США. Лінгвістика США 20-50 рр. ХХ ст. Дескриптивізм (Ф. Боас). Типологічні та етнолінгвістичні аспекти вивчення мови у працях Е. Сепіра. Гіпотеза лінгвістичного релятивізму.

Тема 12. Проблеми сучасного мовознавства. Зміни та розвиток мови. Мова і суспільство. Мова і культура. Зміни і розвиток. Прогрес та регрес в мові. Стадіальність мовних змін. Джерела, чинники, закони та темпи мовних змін. Принципи історії мови Г. Пауля. Мова і суспільство. Мова і культура. Соціальна природа мови. Мовні контакти і взаємодія мов. Суперстрат, субстрат, адстрат. Двомовність та перемикання кодів. Національні мови. Поняття мовної норми. Соціальна типологія та функційне різноманіття мов. Етнолінгвістика і лінгвокультурологія. Культурні доміанти і ключові слова. Коди культури та принципи концептуалізації світу. *Мова як особлива знакова система. Структура і система мови.* Актуальність і міждисциплінарність проблеми знакової природи мови. Семіозис (знакова ситуація). Поняття, напрями вивчення і типи знаків. Лінгвосеміотика та суміжні галузі. Концепції знаків (Дж. Пойнсот, Ч. Пірс, Ч. Морріс, Г. Фреге). Погляди на мовний знак О. Потебні та Ф. Фортунатова. Мовний знак в концепції Ф. Де Сосюра. Сучасні погляди на знак. Специфіка мовного знака. Типи знаків та їх мовні маніфестації: індекс, ікона, символ. Теорія іконічності. Основні семіотичні функції слова: предметна, дефінітивна, зображальна. *Мова і мислення.* Характер людського мислення. Типи мислення та їх віддзеркалення в мові. Мова і свідомість. Мова і пізнання. Антропоморфізм пізнання. Мова і картина світу. Когнітивна лінгвістика. Теорія концептуальної метафори та її значення для сучасних лінгвістичних досліджень. Психолінгвістика. Нейролінгвістика. *Прикладні аспекти лінгвістики.* Оптимізація різних функцій мови.

4. Структура навчальної дисципліни

Змістовий модуль	Усього годин	Аудиторні (контактні) години						Самостійна робота, год		Система накопичення балів		
		Усього годин		Лекційні заняття, год		Практичні заняття, год		о/д ф.	з/дист ф.	Теор. зав-ня, к-ть балів	Практ. зав-ня, к-ть балів	Усього балів
		о/д.ф.	з /ди ст. ф.	о/д.ф.	з/дист ф.	о/д ф.	з/дист ф.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	
1	23	9	2	3	1	6	2	14	20	10	5	15
2	23	9	2	3	1	6	1	14	10	10	5	15
3	23	9	3	3	1	6	2	14	10	10	5	15
4	21	7	3	3	1	4	2	14	10	10	5	15
Усього за змістові модулі	90	34	10	12	4	22	6	56	50	40	20	60
Підсумковий семестровий контроль залік	30							30	30			40
Загалом								90				100

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист. ф.
1	2	3	4
1	Вступ. Мовознавство як гуманітарна наука.	3	1
2	Лінгвістичні традиції та історіографія лінгвістики.	3	1
3	Античні теорії мови. Становлення мовознавства як самостійної науки на засадах концепцій середньовіччя	3	1
4	Порівняльно-історичне мовознавство та лінгвофілософські концепції мови (XVIII-XX ст.). Проблеми сучасного мовознавства.	3	1
Разом		12	4

6. Теми практичних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин	
		о/д ф.	з/дист. ф.
1	2	3	4
1	Методи дослідження мови та мовлення: описовий і порівняльний методи. Методи дослідження мови та мовлення: структурний і міждисциплінарні методи.	6	1
2	Лінгвістична історіографія.	6	1
3	Становлення й розвиток лінгвістичних традицій. Теорія мови в часи античності.	6	2
4	Розвиток структурної лінгвістики США.	4	2
Разом		22	6

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
1	Теоретичне завдання – тест в системі Moodle за темою «Мовознавство в системі гуманітарних наук»	Питання для підготовки: 1. Мовознавство як гуманітарна наука. 2. Методи дослідження мови та мовлення: описовий і порівняльний методи.	10 тестових завдань, кожне з яких містить 4 імовірних відповіді, але передбачає 1 правильну відповідь (1 бал)	10

		3. Методи дослідження мови та мовлення: структурний і міждисциплінарні методи.		
	Практичне завдання – розв’язання проблемного питання	Вимоги до виконання та оформлення: стисла письмова відповідь (0,5 стор.) на питання.	Правильна, повна й аргументована відповідь – 5 балів; частково правильна, неповна, аргументована відповідь – 4-3 бали; частково правильна, неповна, неаргументована відповідь – 2-1 бали; неправильна відповідь – 0 балів	5
Усього за ЗМ 1 контр. заходів	2			15
2	Теоретичне завдання – тест в системі Moodle за темою «Лінгвістична історіографія»	Питання для підготовки: 1. Лінгвістичні традиції та історіографія лінгвістики. 2. Періодизація лінгвістичних учень.	10 тестових завдань, кожне з яких містить 4 імовірних відповіді, але передбачає 1 правильну відповідь (1 бал)	10
	Практичне завдання – розв’язання проблемного питання (в системі Moodle)	Вимоги до виконання та оформлення: стисла письмова відповідь (0,5 стор.) на питання.	Правильна, повна й аргументована відповідь – 5 балів; частково правильна, неповна, аргументована відповідь – 4-3 бали; частково правильна, неповна, неаргументована відповідь – 2-1 бали; неправильна	5

			відповідь – 0 балів	
Усього за ЗМ 2 контр. заходів	2			15
3	Теоретичне завдання – тест в системі Moodle за темою «Протолінгвістика та становлення лінгвістичних традицій»	Питання для підготовки: 1. Становлення й розвиток лінгвістичних традицій. 2. Античні теорії мови. 3. Становлення мовознавства як самостійної науки на засадах концепцій середньовіччя.	10 тестових завдань, кожне з яких містить 4 імовірних відповіді, але передбачає 1 правильну відповідь (1 бал)	10
	Практичне завдання – розв’язання проблемного питання (в системі Moodle)	Вимоги до виконання та оформлення: стисла письмова відповідь (0,5 стор.) на питання.	Правильна, повна й аргументована відповідь – 5 балів; частково правильна, неповна, аргументована відповідь – 4-3 бали; частково правильна, неповна, неаргументована відповідь – 2-1 бали; неправильна відповідь – 0 балів	5
Усього за ЗМ 3 контр. заходів	2			15
4	Теоретичне завдання – тест в системі Moodle за темою «Мовознавство Нового часу	Питання для підготовки: 1. Порівняльно-історичне мовознавство та лінгвофілософські концепції мови (XVIII-XX ст.). 2. Розвиток структурної лінгвістики США.	10 тестових завдань, кожне з яких містить 4 імовірних відповіді, але передбачає 1 правильну відповідь (1 бал)	10

		3.Проблеми сучасного мовознавства.		
	Практичне завдання – розв’язання проблемного питання (в системі Moodle)	Вимоги до виконання та оформлення: стисла письмова відповідь (0,5 стор.) на питання	Правильна, повна й аргументована відповідь – 5 балів; частково правильна, неповна, аргументована відповідь – 4-3 бали; частково правильна, неповна, неаргументована відповідь – 2-1 бали; неправильна відповідь – 0 балів	5
Усього за ЗМ 4 контр. заходів	2			15
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Залік	Теоретичне завдання : співбесіда за темами змістових модулів	Питання для підготовки: 1. Мовознавство як гуманітарна наука. 2. Описовий і порівняльний методи дослідження мови та мовлення. 3. Структурний і міждисциплінарні методи дослідження мови та мовлення.	Виконання теоретичного завдання потребує повної аналітичної і змістовної відповіді (оцінюється від 0 до 20 балів): 20 балів - повно та ґрунтовно розкрите питання; 15-19 – неповна або неточна відповідь;	20

		<p>4. Становлення й розвиток лінгвістичних традицій.</p> <p>5. Лінгвістична історіографія.</p> <p>6. Античні теорії мови.</p> <p>7. Становлення мовознавства як самостійної науки на засадах концепцій середньовіччя.</p> <p>8. Порівняльно-історичне мовознавство та лінгвофілософські концепції мови (XVIII-XX ст.).</p> <p>9. Розвиток структурної лінгвістики США.</p> <p>10. Зміни та розвиток мови.</p> <p>11. Мова і суспільство.</p> <p>12. Мова і культура.</p> <p>13. Мова як особлива знакова система.</p> <p>14. Структура і система мови.</p> <p>15. Мова і мислення.</p> <p>16. Прикладні аспекти лінгвістики.</p>	<p>10-14 балів - правильно визначено сутність питання, але розкрито його неповністю;</p> <p>4-9 балів - правильно визначено сутність питання, розкрито його лише частково, допущено окремі помилки, котрі не впливають на загальне розуміння питання;</p> <p>2-3 - бали правильно визначено сутність питання, але більшість окремих положень розкрито недостатньо або поверхово, допущено помилки, які частково вплинули на загальне розуміння проблеми;</p> <p>0-1 бал - частково та поверхово розкрито лише окремі положення питання, допущені суттєві помилки, котрі значно вплинули на загальне розуміння питання.</p>	
Практичне завдання	Розв'язання лінгвістичної задачі		Правильна, повна й аргументована відповідь – 20 балів; частково правильна, неповна, аргументована відповідь – 10-19	20

			бали; частково правильна, неповна, неаргументована відповідь – 2-9 бали; неправильна відповідь – 0-1 бали	
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

9. Рекомендована література

Основна:

1. Довбня Л., Товкало Т. Історія українського мовознавства: навчальний посібник в іменах. Переяслав-Хмельницький : Домбровська Я.М., 2018. 171 с.
2. Зеленько А.С. Загальне мовознавство: Навч. посібник. Київ : Знання, 2010. 380 с.
3. Козлова Т. О. Регіональне варіювання мови : методичні рекомендації до практичних занять для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності “Філологія” освітньо-професійної програми “Мова і література (англійська)”. Запоріжжя : СТАТУС, 2017. 68 с.
4. Козлова Т. О. Теорія мовознавства й історія лінгвістичних учень : навчально-методичний посібник для здобувачів ступеня вищої освіти магістра спеціальності “Філологія” освітньо-професійної програми “Мова і література (англійська)”. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 86 с.
5. Супрун, Л. В. Загальне мовознавство. Практичні заняття, самостійна робота: навч. посіб. Київ : Знання, 2012. 335 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk781364.pdf>

Додаткова:

1. Бацевич, Ф. С. Філософія мови. Історія лінгвофілософських учень: Підручник. К.: Академія, 2008. 240 с.
2. Беспала Л.В., Козлова Т.О. Формування англійськомовної картини світу в умовах лінгвокультурних контактів : монографія. Запоріжжя : Статус, 2018. 308 с.
3. Козлова Т. Ключові концепти поліцентричної англійськомовної картини світу та критерії їх визначення. *Нова філологія. Збірник наукових праць*. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. № 71. С. 61-71.
4. Козлова Т. О. Маніфестація квантитативного принципу іконічності в редулькованих назвах дитячих ігор. *Теорія лінгвістичних парадигм: колективна монографія на пошану професора, член-кореспондента НАН України Анатолія Загнітка*. Вінниця: ТОВ "Твори". 2019 С. 442 - 457.
5. Козлова Т.О., Деревянко Ю.В. Етикетні ситуації повсякденного спілкування в англійськомовній та українськомовній культурах : монографія. Запоріжжя : Статус, 2020. 519 с.
6. Кочерган, М. П. Загальне мовознавство : підручник для студентів вищих навчальних закладів затв. МОНУ. 3-є вид. Київ : Академія, 2010. 464 с. URL : <http://194.44.152.155/elib/local/sk795964.pdf>
7. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика : напрями та проблеми : підручник. Полтава : Довкілля-К, 2008. 711 с.
8. Kozlova T. O. Borrowing as an Interface for Multicultural Discourse: Aotearoa New Zealand. *Лінгвістичні студії*. 2019. № 37. С. 98-104.

9. Kozlova T. Rudnicki M. Maori Loans in New Zealand English from a Language Ecology Perspective. *Scientific Journal of Polonia University. Periodyk Naukowy Akademii Polonijnej*. Czestochowa. 2020. 39, No 2. P. 45-51.

10. Kozlova T., Kornishina N., Nikulina A. The Cultural and Linguistic Exploration of *Land* in American Campfire Stories. *Periodyk naukowy Akademii Polonijnej*. 2019. 36. nr 5. P 89-95. URL: <https://doi.org/10.23856/3610>

11. Kozlova T.O. Cultural variation of orientational metaphors in pluricentric English. *Мова і міжкультурна комунікація: теорія та практика*. Київ : Ліпа-К, 2020. С. 126-132.

12. Kozlova T.O. United in Diversity: Cultural and Cognitive Grounds for Widespread Phraseologisms. *Efficiency Level and the Necessity of Influence of Philological Sciences on the Development of Language and Literature*. Lviv-Torun : Liha-Press. 2019. P. 91-108. URL: <https://doi.org/10.36059/978-966-397-170-4/91-108>

Довідники

1. Селіванова О. О. Лінгвістична енциклопедія. Полтава : Довкілля-К, 2011. 844 с.

Інформаційні джерела:

1. Boroditsky L. How language shapes the way we think. 2018. URL : https://www.ted.com/talks/lera_boroditsky_how_language_shapes_the_way_we_think?language=uk

2. Chomsky N. Fundamental Issues in Linguistics. Lecture 1. 2019. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=r514RhglSv0>

3. Chomsky N. The Concept of Language. 2014. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=hdUblwHRkY>

4. History of Linguistics. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=sQVtziMRa1k>

5. Labov W. American English is Changing Fast. *David Pakman show*, 2013. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=aL0--f89Qds>

6. Lakoff G. On Embodied Cognition and Language. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=XWYaoAoijdQ>

7. Linguistic in the Middle Ages. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=6yYCi0hKfIc>

8. Linn A. History of Linguistics. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=Sn5N0wYIlgl>

9. Preston D. US Language Attitudes. 2008. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=4kW3K3OclnE>

10. Prinz J. Culture and Cognitive Science. *The Stanford Encyclopedia of Philosophy* (Summer 2020 Edition) / ed. by E. N. Zalta. URL : <https://plato.stanford.edu/archives/sum2020/entries/culture-cogsci/>

11. Shaw Ph. An Overview of Applied Linguistics. (Stockholm University, Department of English). 2019. URL : <https://www.youtube.com/watch?v=T7dbWW83a74>

Погоджено _____ відділ з навчальної роботи

« _____ » _____